

11 Beplanting bij oppervlaktewater

11.1 Inleiding

In dit hoofdstuk staat het aanbrengen en het verwijderen van beplanting naast en in de watergang centraal.

Het aanbrengen en/of het verwijderen van beplanting in of naast de watergang is niet zonder meer toegestaan. Door het aanbrengen en het verwijderen van beplanting kan de beschoeiing of het talud van de watergang beschadigd raken, waardoor de doorstroming van het water en het onderhoud aan de watergang wordt belemmerd. Om die reden zijn er regels opgesteld ten aanzien van het aanbrengen en het verwijderen van beplanting in of naast de watergang.

Als u van plan bent om beplanting aan te brengen of te verwijderen naast of in een watergang, doorloop dan het desbetreffende stroomschema opgenomen in dit hoofdstuk. U ziet dan of de handeling is toegestaan en welke regels van toepassing zijn.

Gras valt niet onder beplanting en hiervoor is dus enkel de zorgplicht van toepassing.

Stroomschema's

De stroomschema's zijn opgebouwd uit een aantal vragen (criteria). De vragen in de stroomschema's zijn nader toegelicht in de *toelichting*. Als het stroomschema doorlopen is, resulteert dat in een bepaalde uitkomst. Deze uitkomst kan zijn:

- zorgplicht;
- zorgplicht en vergunningplicht.

Deze uitkomsten zijn in dit hoofdstuk nader toegelicht en uitgewerkt in regelgeving die van toepassing is. Als u een handeling gaat uitvoeren, dient u de voorschriften en regelgeving die in de betreffende paragrafen zijn uitgewerkt na te leven.

Aanvullende regelgeving

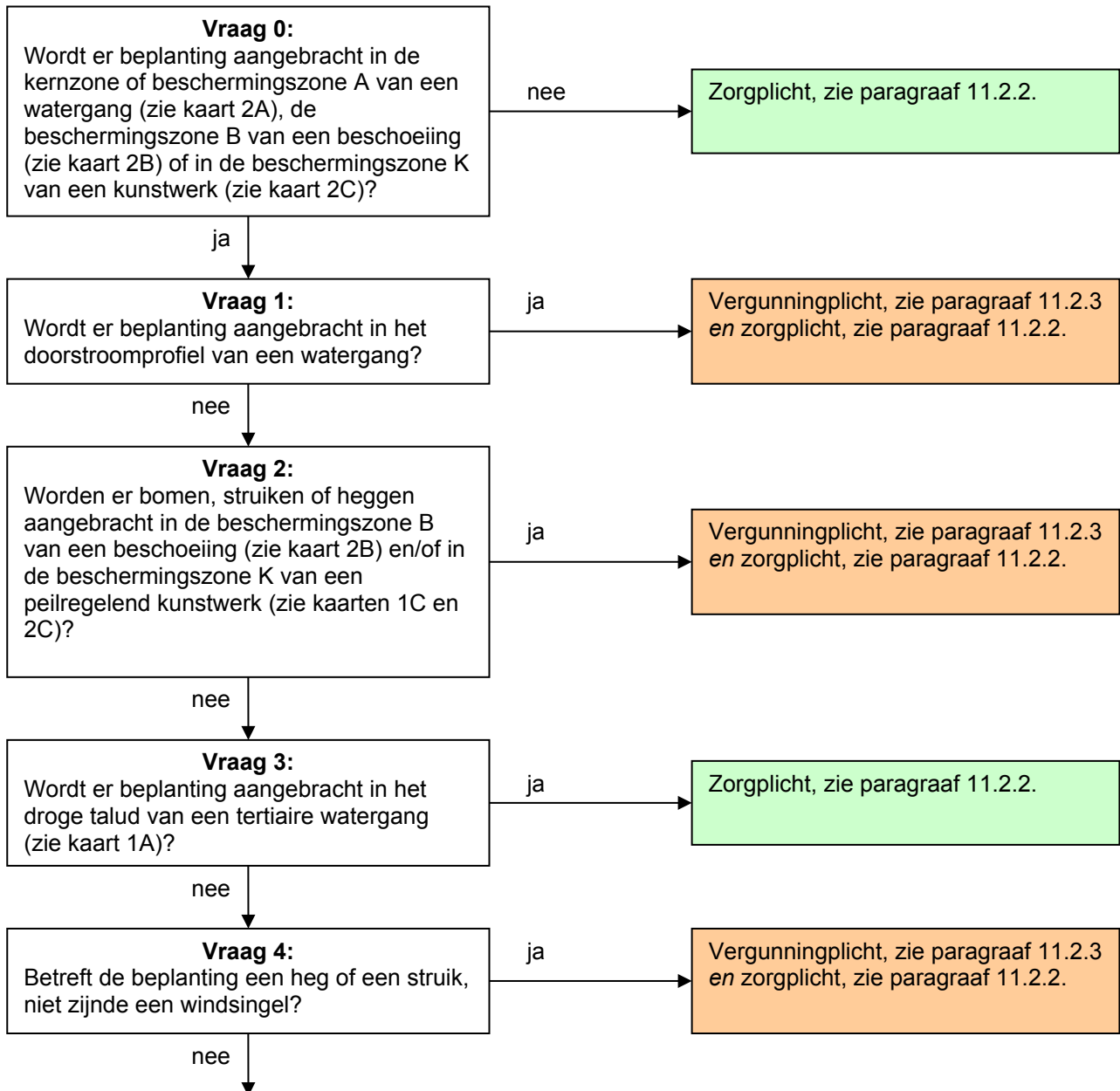
Naast de regelgeving die in dit hoofdstuk is opgenomen kan er ook nog andere regelgeving van toepassing zijn. Ook die regelgeving moet dan worden opgevolgd. Zo kan bijvoorbeeld de volgende regelgeving van toepassing zijn:

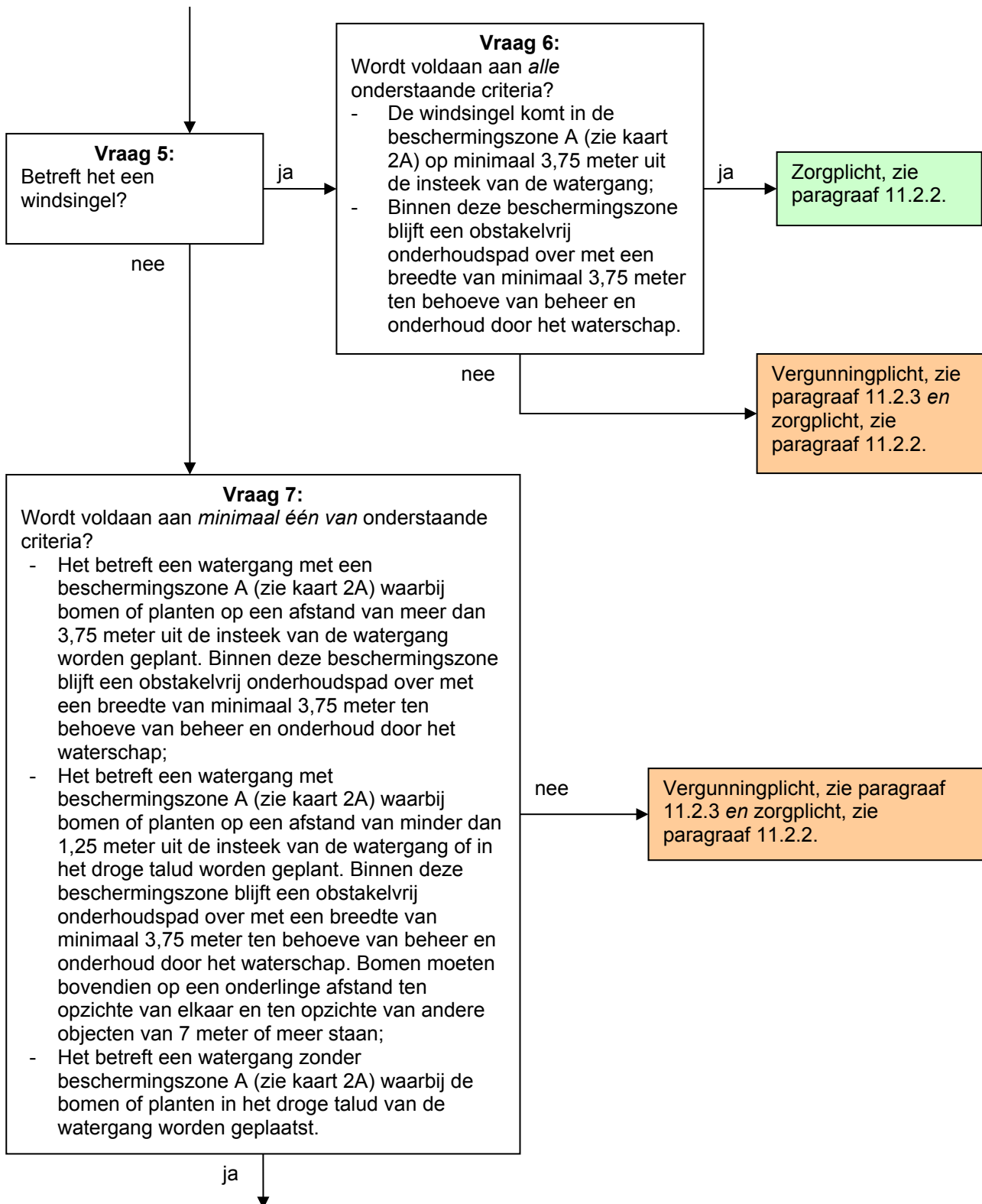
- Hoofdstuk 14 '*Aanleggen van natuurvriendelijke oevers en/of het verrichten van handelingen daarin of daarboven*'.
- Hoofdstuk 33 '*Beplanting bij een waterkering*'.

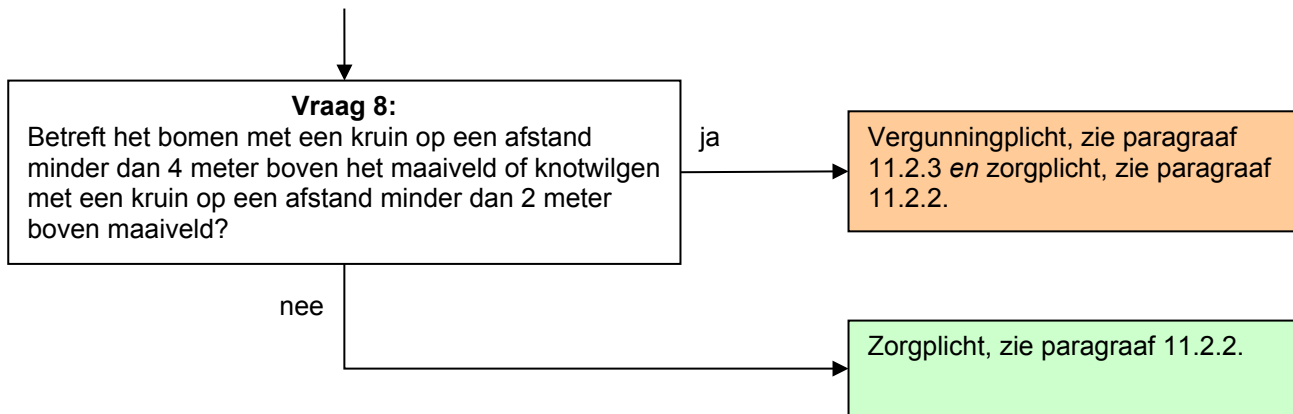
Verder kan er naast de regelgeving die in dit hoofdstuk wordt uitgewerkt c.q. benoemd, ook nog andere wet- en regelgeving van toepassing zijn (de genoemde regelgeving is dus niet limitatief). Het is aan de initiatiefnemer zelf om na te gaan of hij ook nog aan andere uitvoeringsregels en/of andere regelgeving moet voldoen.

11.2 Aanbrengen van beplanting bij oppervlaktewater

11.2.1 Stroomschema aanbrengen van beplanting bij oppervlaktewater

Toelichting bij vraag 0

Deze regelgeving is alleen van toepassing wanneer er beplanting wordt aangebracht in de kernzone of beschermingszone A van een watergang, de beschermingszone B van een beschoeiing of in de beschermingszone K van een kunstwerk. Hierbuiten geldt alleen de zorgplicht.

Toelichting bij vraag 1

Als er beplanting wordt aangebracht in het doorstroomprofiel van een watergang dan gaat dit ten koste van de doorstroming. Bovendien kan bladval in de watergang leiden tot ecologische en fysisch-chemische achteruitgang van de watergang. Dat is ongewenst en daarom geldt hiervoor een vergunningplicht. Deze vraag heeft geen betrekking op natuurvriendelijke oevers. Hiervoor geldt aparte regelgeving (zie hoofdstuk 14).

Toelichting bij vraag 2

Als er bomen, struiken of heggen worden aangeplant in de beschermingszone B van een beschoeiing of in de beschermingszone K van een peilregelend kunstwerk, dan geldt hiervoor een vergunningplicht. Het waterschap moet vooraf beoordelen of de bomen, struiken of heggen (in de toekomst) geen schade aanbrengen of onderhoud belemmeren. Daarom geldt voor deze gevallen een vergunningplicht.

Het gaat hier niet om planten die slechts ondiep wortelen. Deze zullen de beschoeiing immers niet beschadigen.

Toelichting bij vraag 3

Wanneer er beplanting wordt aangebracht bij een tertiaire watergang, dan geldt alleen de zorgplicht. Tertiaire watergangen hebben geen beschermingszone. Ook in het droge talud van tertiaire watergangen is het aanbrengen van planten geen probleem. Alleen de zorgplicht is hierop van toepassing.

Toelichting bij vraag 4

Struiken en heggen kunnen in de loop der jaren breed uitgroeien, waarbij het gevaar bestaat dat dit ten koste gaat van het obstakelvrije onderhoudspad of van de mogelijkheid om maaisel en/of bagger op de kant te ontvangen. Per geval moet worden beoordeeld of het planten van struiken of heggen toegestaan is. Daarom geldt voor deze gevallen een vergunningplicht.

Toelichting bij vraag 5 en 6

Windsingels mogen wel in de beschermingszone A van een watergang worden aangebracht mits ze op een afstand van minimaal 3,75 meter uit de insteek van de watergang worden aangeplant. Op deze manier wordt het onderhoud aan de watergang niet gehinderd. Mocht het gewenst zijn de windsingel toch dichterbij de insteek van de watergang te plaatsen dan moet per geval worden beoordeeld of dit toegestaan is. Daarom geldt voor deze gevallen een vergunningplicht.

In figuur 11.2, onder de toelichting bij vragen 7 en 8, is aangegeven waar een windsingel mag worden geplant.

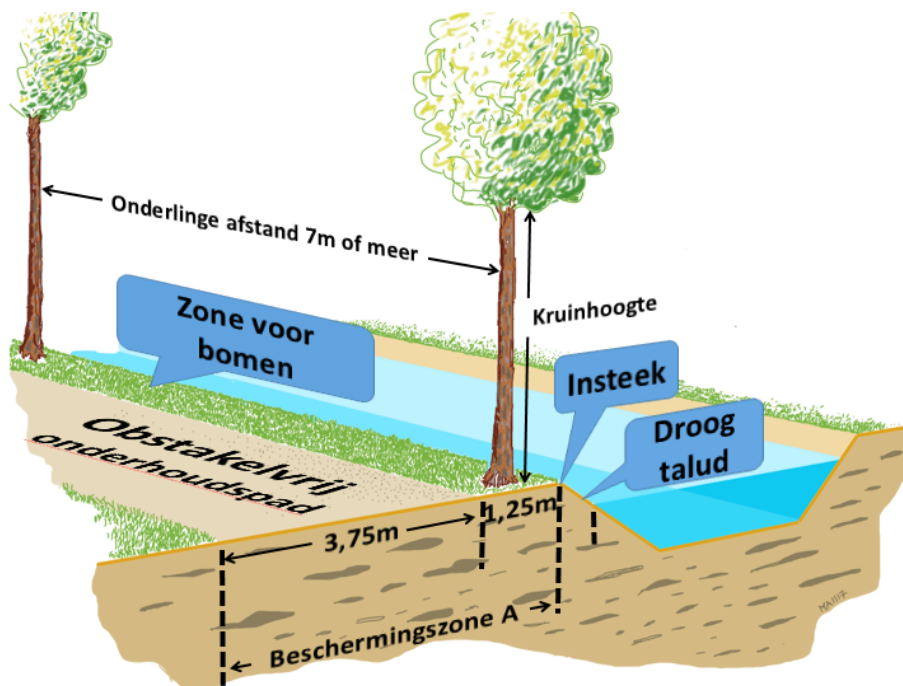
Toelichting bij vragen 7 en 8

Als er bomen of planten worden aangeplant in de beschermingszone A van een watergang dan moeten ze geplant worden in de zone van 1,25 meter breed direct naast de watergang (zie figuur 11.1) of op een afstand van minimaal 3,75 meter uit de insteek van de watergang (zie figuur 11.2), zodat het onderhoud niet wordt gehinderd. Voor de zone van 1,25 meter breed direct naast de watergang gelden voor bomen bovendien voorwaarden voor de onderlinge afstand van die bomen. De onderlinge afstand bedraagt 7 meter, zodat de maaikorf van een onderhoudsvoertuig tussen de bomen door kan bewegen.

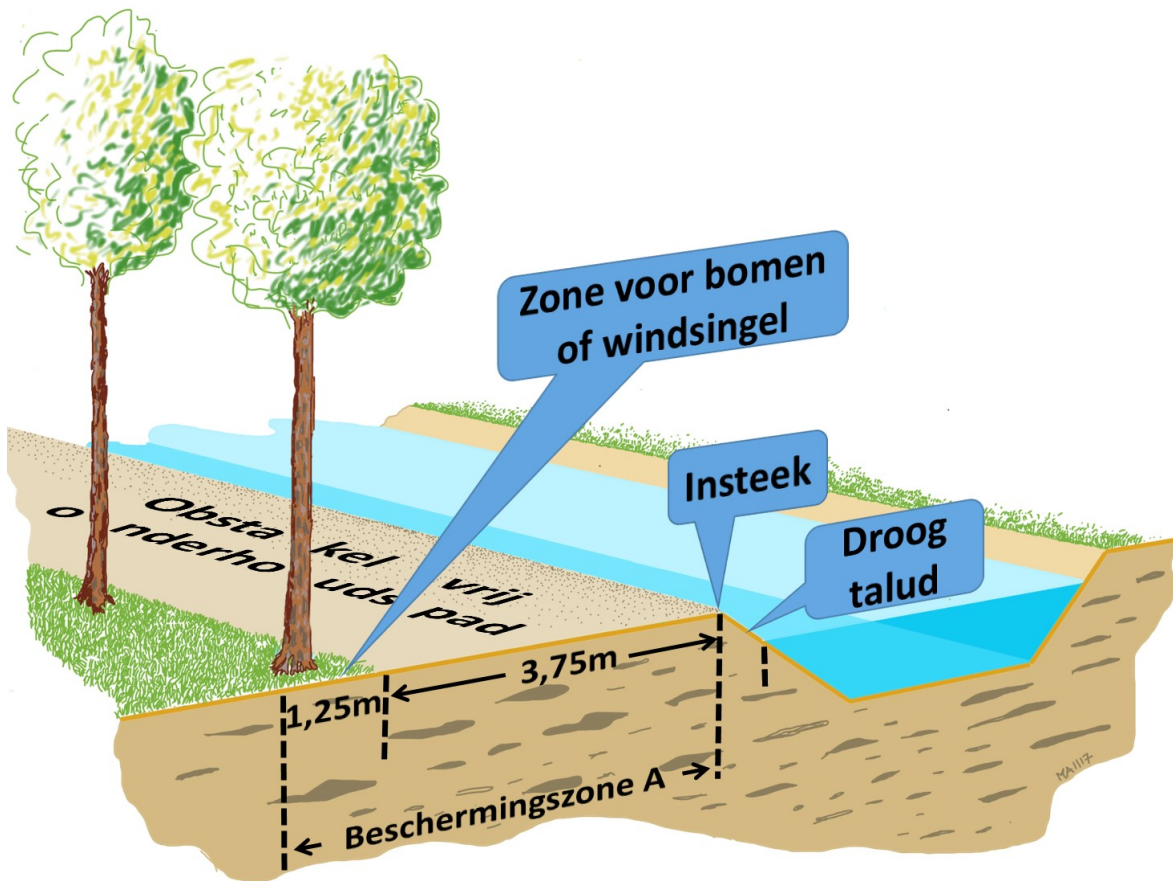
Als er bomen of planten worden aangebracht in het droge talud van de watergang dan gelden er alleen voorwaarden aan de onderlinge afstand van bomen als de watergang een beschermingszone heeft. In dat geval moet de maaikorf van een onderhoudsvoertuig tussen de bomen door kunnen bewegen. Hiervoor geldt de zorgplicht.

Als de afstand van de boomkruin tot maaiveld minimaal 4 meter bedraagt (bij knotwilgen bedraagt die afstand 2 meter), geldt de zorgplicht. Indien andere maten worden aangehouden dan moet per geval worden beoordeeld of dit acceptabel is. Daarom geldt voor deze gevallen een vergunningplicht. Niet alle bomen die worden aangeplant hebben een kruin op een hoogte van 4 meter boven het maaiveld. Deze bomen moeten echter zodanig worden onderhouden dat de uiteindelijk volgroeide kruin voldoet aan bovenstaande eisen.

In onderstaand figuren 11.1 en 11.2 is bovenstaande nog eens inzichtelijk gemaakt.

Figuur 11.1 Bovenaanzicht beplanting in de beschermingszone A van een watergang
 Situatie met obstakelvrij onderhoudspad op 1,25 meter uit de insteek van het talud van de watergang

Figuur 11.2 Bovenaanzicht beplanting in de beschermingszone A van een watergang
 Situatie met obstakelvrij onderhoudspad direct naast de insteek van het talud van de watergang

11.2.2 Zorgplicht

De zorgplicht zoals bedoeld in artikel 3.1 van de Keur is altijd van toepassing op handelingen binnen het beheergebied van het waterschap. Dit betekent dat de zorgplicht ook van toepassing is op de handelingen die onder de algemene regels vallen of de handelingen die vergunningplichtig zijn. Zorgplicht kan bijvoorbeeld inhouden dat:

- bomen en planten zodanig worden geplant dat oeververdedigingen (beschoeiingen) en taluds van watergangen niet beschadigen als gevolg van wortelgroei. Bovendien mag de watergang niet worden versmald als gevolg van uitgroeiende wortels of stammen van bomen. Ook varend onderhoud moet kunnen plaatsvinden zonder dat dit wordt bemoeilijkt door overhangende takken; en/of
- de watergang en de beplanting na afloop van de werkzaamheden altijd in nette staat worden achtergelaten. Hiermee wordt bedoeld dat oevers en taluds zodanig worden afgewerkt dat er geen grond of puin in de watergang kan raken en dat verondiepingen of vernauwingen van het oppervlaktewater, waardoor de doorstroming zou kunnen worden belemmerd, worden verwijderd indien deze een gevolg zijn van de werkzaamheden.

Het is aan de initiatiefnemer om al datgene te doen of na te laten waardoor aan de zorgplicht wordt voldaan.

11.2.3 Vergunningplicht

Als u in het stroomschema uitkomt bij het gekleurde vakje waarin is aangegeven dat naast de zorgplicht een vergunningplicht geldt, dan mag de voorgenomen handeling niet zondermeer worden uitgevoerd. Er moet dan eerst een vergunning zijn verleend, zoals bedoeld in artikel 3.3 van de Keur.

De vergunning kan bij het waterschap worden aangevraagd (zie hiervoor www.hdsr.nl of www.omgevingsloket.nl). Na het indienen van het formulier zal uw aanvraag worden beoordeeld, waarbij er zal worden vastgesteld of de handeling kan worden toegestaan door voorschriften aan de vergunning te verbinden. Uitgangspunt hierbij is dat eventueel op te treden nadelige effecten van de handeling kunnen worden weggenomen door de te stellen voorschriften. Daarnaast moet ook altijd aan de zorgplicht worden voldaan als bedoeld in artikel 3.1 van de Keur.

Het afwegingskader waar vergunningaanvragen aan worden getoetst kunt u nalezen in het document 'Beleidsregels bij de Keur Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden 2018'. Indien u nog verdere vragen heeft, kunt u ook contact opnemen met de afdeling Vergunningverlening & Handhaving van het waterschap.